

Η ΠΑΛΙΑ ΑΘΗΝΑ ΒΑΝΑΖΗ

Ραδιοφωνική έκπομπή διά
τήν 27 Δεκεμβρίου 1970
ήμεραν ΚΥΡΙΑΚΗΝ
καί ὥραν: 22.30 - 23.00

Τήν έκπομπήν παρουσιάζουν ὁ ΚΩΣΤΑΣ ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ καί ὁ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ. Τραγουδοῦ ἡ ΚΑΒΙΩ ΔΕΝ ΑΡΔΟΥ.

96^α

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γιάγκο μου, χρόνια πολλά...

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Χρόνια πολλά Δημήτρη.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πῶς πέρασες τήν ἡμέρα τῶν Χριστουγέννων ;

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Θρόνιμα καί ἤσυχια, ὅπως πάντα. Ξέρεις κάτι ; "Αν ἐξαιρέση κανεῖς τοὺς γλεντζέδες καί τίς γλεντζοῦδες φυσικά, πού θά πᾶνε σέ κέντρα καί μερικές ταβέρνες γιά ρεβεγιόν, οἱ περισσότεροὶ Ἀθηναῖοι, κάνουνε τό πατροπαράδοτο ρεβεγιόν στά σπίτια τους, τό πολύ πολύ μέ συντροφιά μερικῶν οἰκογενειακῶν φίλων, ὅπως ἔσως καί οἱ παλαιοὶ Ἀθηναῖοι.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ποιός σοῦ εἶπε ὅτι οἱ παλαιοὶ Ἀθηναῖοι περνοῦσαν τόσο ἤσυχια ; Πρῶτα πρῶτα, δεκαπέντε μέρες πρίν ἀπό τὰ Χριστούγεννα, ἀπό τίς δέκα Δεκεμβρίου, ἄρχιζε ἡ ἁγία προ-Χριστουγεννιάτικη ἀνησυχία καί οἱ δρόμοι τῆς Ἀθήνας γεμίζανε κοπάδια.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Τί σοῦ κοπάδια ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γάλους καί γαλοπούλες. Δεκάδες τέτοιοι ὄρνιθοπῶλες, γυρίζανε στοὺς δρόμους καί τὰ σοπάκια, διαλαλῶντας : Γαλοπούλες, πάρτε γάλους καί γαλοπούλες... Φαντάζεσαι τί γινότανε ; Τροχαία κίνησης δέν ὑπῆρχε ἢ ἂν ὑπῆρχε ἦτανε ἀσὴ μαντη. Καί οἱ γαλοπουλο-πουλητάδες

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Πῶς τό εἶπες αὐτό τό δύσκολο ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δέν εἶναι δύσκολο : Γαλοπουλο-πουλητάδες...

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Βέβαια δέν εἶναι δύσκολο : Γαλοπουλο-πουλητάδες. "Ας εἶχε ὁμως κανένα ρῶ στή μέση αὐτή ἢ λέξεις, νά βλέπαμε πῶς θά τήν ἔλεγε.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πιράβο Γιάνκο, ἀρχίζεις καί μέ πειράζεις... Καλάλι σου ὁμως δέν θυμόνω, πρῶτον γιατί εἶναι Χριστούγεννα καί δέν κάνει νά θυμόνωμε χριστευγεννιάτικα καί δεύτερον γιατί εἶσαι φίλος. "Ας γυρίσωμε ὁμως στίς γαλοποῦλες τῆς παληᾶς Ἀθήνας. Οἱ περισσότεροι ἀπό τοὺς παληοὺς ἀθηναίους, τουλάχιστον τό ὀγδόοντα τοῖς ἐκατό, δέν ἐμπιστευόντουσαν στοὺς χασάπηδες γιά ν'ἀγοράσουν τήν Χριστουγεννιάτικη γαλοποῦλα. Φροντίζανε νά τήν προμηθευθοῦνε δεκαπέντε μέρες πρίν, θά ζωντανή, νά τήν ἔχουν στήν αὐλή τους καί νά τήν καλοταΐζουν μέ καρύδια καί κουκουνάρι γιά νά εἶναι βέβαιοι ὅτι θά φᾶνε καλή γαλοποῦλα.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καταλαβαίνω λοιπόν τί γινότανε. Οἱ γαλοπουλο... πῶς τό εἶπες ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Σιόνταφες μέ τό πρῶτο ; Βγάλ'το λοιπόν...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μιά στιγμή : Οἱ γαλοπουλο-πουλητάδες...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πιράβο !
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ "Ολοι λοιπόν αὐτοί πού πουλούσανε ζωντανές γαλοποῦλες, γυρίζανε στοὺς δρόμους μέ τὰ κοπάδια τους
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί μέ δύο μακρὰ καλάμια γιά νά κατευθύνουν τὰ πτερωτά θύματα τῆς χριστουγεννιάτικης πανδαισίας.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Φαντάζομαι ὅτι αὐτοί πού θά γυρίζανε στοὺς δρόμους καί τὰ σοῦακια δέν θά εἶχανε μεγάλα κοπάδια ..
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Οχι βέβαια. Δέκα δώδεκα δεκαπέντε χάλους. Ὑπῆρχαν ὁμως καί οἱ μεγαλέμποροι τοῦ εἴδους, μέ πενήντα κι' ἑξήντα κομμάτια. Αὐτοί σπαρῶνανε στρατόπεδα συγκεντρώσεως στίς πλατείες. Ἡ πλατεία Βάθης, ἡ πλατεία Βικτωρίας, ἡ πλατεία Ψυρρή, ἀκόμη καί ἡ πλατεία Ὀμονοίας παρουσιάζανε θέαμα ἀγορᾶς ...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ποῦ εἶναι ἀδύνατον νά φανταστῶ τήν πλατεία Ὀμονοίας γεμάτη γαλοποῦλες.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Νά τήν φανταστής Γιάγνο. Ἡ πλατεῖα Ὀμοιοίας ἦτανε τόπος
 ἰδεώδης γιά γαλοπουλαγορά, γιατί ὅπως εἶχε καί τό περιβολάκι
 τῆς μέ τό συρματοπλέγμα, οἱ πωληταί βάζανε τίς γαλοποῦλες
 πίσω ἀπό τά συρματοπλέγματα καί... τίς πουλούσανε.
 Καί γιά νά πεισθῆς ὅτι πράγματι γυρίζανε μέ κοπάδια οἱ γαλο-
 ποῦλες στόν δρόμο, ὀρίστε, ἔχομε καί ντοκουμέντο κάτι σατυρι-
 κούς στίχους ἐδῶ καί πενήντα χρόνια. Διαβασέ 'τους.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ

(Διαβάζει) Γαλοποῦλες τροφαντές, γαλοποῦλες θλουμιστές
 γαλοποῦλες πού θά γίνουν καί φητές καί γεμιστές
 ἄνθρωπέ μου, πούλα, πούλα
 κάθε μιὰ σου γαλοποῦλα !

Γαλοποῦλες πού περνᾶνε μέσ' τούς δρόμους πρωῖ
 βράδυ
 σάν κοντέσσεσες ξεπεσμένες, σάν μαρκήσιες κοπάδι
 καί θά βγάλουν ἐν τιμῇ
 μ' ἀύγολέμονο ζουμί.

Γαλοποῦλες μου ὠραίες, γαλοποῦλες μου κοζάτες
 πού θά μπήτε μέσ' τόν φουρνο - τί πεζότης - μέ
 πατάτες
 γαλοποῦλες μ.υ. σᾶς κλαίω καί μέ τόσο λυρισμό,
 γαλοποῦλες μου σᾶς στέλνω τόν στερνό χαιρετισμό.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Δέν ἔχουν ὑπογραφή αὐτοί οἱ στίχοι, δέν ἀποκλείεται ὅμως νά
 εἶναι τοῦ Τίμου Μωραϊτίνη. Ὅπως δῆποτε ὅμως αὐτοί οἱ στίχοι
 γιά τίς γαλοποῦλες, ἀποδεικνύουν ὅτι ἀρκετές ἡμέρες πρὶν ἀπό
 τίς 25 Δεκεμβρίου, οἱ γαλοποῦλες πού βγαίνανε περί αὐτο στήν
 Ἀθήνα, προανήγγελαν τά Χριστούγεννα. Τό τραγικό σ' αὐτήν
 τήν περίπτωσι εἶναι ὅτι σέ πολλά σπίτια ὅπου ταῖζανε γαλο-
 ποῦλα γιά τά Χριστούγεννα, δέν βρισκότανε κανεῖς πού θ' ἀνε-
 λάμβανε νά τήν σφάξῃ. Ἡ μητέρα τοῦ σκιτιοῦ τά 'βαζε μέ τόν
 ἄνδρα τῆς : 'Εσύ τήν ἀγόρασες τήν γαλοποῦλα, ἐσύ θά τήν
 σφάξῃς...

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ

'Εγώ νά σφάξω γαλοποῦλα ; Δέν εἶσαι καλά Καλιόπη... 'Εγώ
 δέν ἔχω σιοτώσει οὔτε κουνουπι στήν ζωή μου...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

"Ἐτσι λοιπόν ἡ γαλοποῦλα ἔπαιρνε ἀναβολή ἐκτελέσεως καί πα-
 ράτασι ζωῆς.

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί τί γινότανε ; Δεν σφάζότανε τελικά ή γαλοπούλα ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τήν παραμονή τῶν Χριστουγέννων, γυρίζανε στούς δρόμους οἱ σφάχτες...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ποιοί γυρίζανε ; Οἱ σφάχτες ; Τί ἦτανε αὐτοί ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Διάφοροι φουκαράδες πού εἶχανε ἕνα μαχαῖρι στό ζωνάρι τους καί φωνάζανε στίς γειτονιές : Ποιός ἔχει γαλοπούλα γιά σφάξιμοοοοο 'Αναστατωνότανε φυσικά ή γειτονιά. Βγαίνανε οἱ νοικοκυρές στά παράθυρα : Σφάχτη, καλέ σφάχτη... ἔλα ἀπ' ἐδῶ...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Εἴβρισκε δηλαδή δουλειά ὁ ἐκ περιστάσεως σφάχτης.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πολλή δουλειά. Καί φυσικά ἀρχίζανε τά παζάρια. Πόσο θέλεις νά σφάξης τήν γαλοπούλα καί νά τήν μαδήσης ; Μιά δραχμή κυρά μου. Μιά δραχμή ; Καλέ ἐπτά δραχμές κάνει ὅλη ή γαλοπούλα καί θέλεις μιá δραχμή γιά τό σφάξιμο ; Καί ἀπαντοῦσε ὁ σφάχτης ; Φάτηνε μέ τά φτερά καί ἄσφαχτη... Τελικά ἐπήρχετο συνεννόησις : 80 λεπτά καί νά πάρη ὁ σφάχτης τά φτερά, τά πόδια καί τό κεφάλι. Νά ἔμπαιναν καί ἄλλοι ὄροι στό θέμα τῆς σφαγῆς : Ποῦ θά τήν σφάξης ; 'Εδῶ κυρά μου, στό πεζοδρόμιο... Δέν εἶσαι καλά. Νά βλέπουν καί τά παιδιά καί νά μήν μποροῦνε νά φᾶνε αὔριο ; Θά τήν πᾶς στό διπλανό οἰκόπεδο... καί ποίταξε, μήν τήν πονέσης τήν καημένη... Καί ἀπαντοῦσε ὁ σφάχτης : 'Ελόγου σου νά τηράξης αὔριο πού θά τήν τρῶς νά μήν τήν πονᾶς...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ὅπως δῆποτε ή τραγωδία τῆς χριστουγεννιάτικης γαλοπούλας τελείωνε. Ἡ σφαγμένη καί παδημένη γαλοπούλα κρεμιότανε στό φανάρι, τό πατροπαράδοτο φανάρι γιατί φυγετα δέν ὑπῆρχαν τότε καί τήν ἐπομένη θά μαγειρευότανε. Τό βράδυ ὅμως τῆς παραμονῆς ἀσφαλῶς ή οἰκογένεια θά καθότανε στό τραπέζι τοῦ ρεβεγιόν καί θά τραγουδοῦσε τό γερμανικό χριστουγεννιάτικο τραγοῦδι : Κάϊ-λι-νε Πάχτη...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Καίλιγνε Νάχτ... Νομίζω ότι ή φίλη μας ή Ελειώ ~~θα~~ ξέρει
~~αλλά~~ αυτήν τήν κλασσική πια μελωδία καί θα μας τήν θυμίση

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ

(μέ συνοδεία πιάνου) θεία βραδυά - θεία βραδυά
καί μεγάλοι καί παιδιά - Κάτω από στολισμένα κλαδιά
ἀγρυπνοῦν μέ χαρά στήν καρδιά, στήν γλυκειά εὐωδιά
πάντα μιά τέτοια βραδυά.

Κάποιες φωνές - κάποιες φωνές
σιγαλές καί μακρινές - μέ καρπάνες γλυκειές βραδινές
ἀντηχοῦν σέ ψυχές ταπεινές - ἀπαλές καί σεμνές
εἶναι ἀγγέλων φωνές !

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

"Όμως μιά καί θυμηθήκαμε εὐτό τό κλασσικό χριστουγεννιάτικο
τραγούδι, πρέπει νά μήν παραλείψωμε κι'ένα ἄλλο παλιό ἀθηναί-
ϊκο τραγούδι πού τραγουδούσαμε σάν εἴμαστε παιδιά προστά
στό στολισμένο δέντρο. Δέν θυμάμαι καλά τήν μελωδία του, μά
οἱ στίχοι του πού εἶναι ἐξαιρετικά καλοί, ἔχουν μείνει ἀπό
τότε στήν ἀνάμνησί μου καί τούς ἔγραφα γιά νά τούς ποῦμε μαζί

"Ληυσε λοιπόν : Σάν τήν νύξη στολισμένο
φουντωτό - καρπωτό
νά τό δέντρο φωτισμένο
στό σαλάνι τ'ἀνοιχτό.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ

Μᾶς θυμίζει τ'ἀηδονάκια - τ'ἀνθη, τήν καλοκαιριά
φούντωσαν μέ λουλουδάκια - τά ὠραία ~~του~~ κλαριά .

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Νά 'τα ἐκεῖ μικρά μεγάλα - φρούτα, κουκίλες καί κουτιά
ἄλλα ξέσκεπα καί ἄλλα - τυλιγμένα σέ χαρτιά

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ

Πῶς μ'ἀρέσει, πῶς μ'ἀρέσει - μάννα μου ή καλή βραδυά
για νά ἰδῶ τί θα μου πέση - ἀπ'τά πλούσια κλαδιά !

Πραγματικά εἶναι ὠραιότατοι οἱ στίχοι του πού κλείνουν ὅλη
τήν παιδική ἀφέλεια καί ἀγωνία. Καί δέν εἶναι γνωστό τίνος
εἶναι οἱ στίχοι :

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Πολλές φορές προσπάθησα νά μάθω ρωτώντας παλαιούς ἀθηναίους
μά κανένας δέν μπόρεσε ποτέ νά μέ πληροφορήση. Κάποιος μου
εἶπε πῶς ἴσως νά εἶναι τοῦ Πολέμη, ἐνῶ ἕνας ἄλλος μου μίλησε
για τόν μεγάλο ἐκεῖνον παιδαγωγό, τόν Ἀριστοτέλη Κουρτίδη

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ

Εὐτυχῶς πού τούς θυμάσαι καί ἔτσι δέν θα χαθοῦν αὐτοί οἱ
παλαιοί χριστουγεννιάτικοι στίχοι.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Τό μέγα πρόβλημα τῆς παλαιῆς χριστουγεννιάτικης ἐποχῆς ἦτα-
νε τό φιλοδώρημα. Δέκατος τρίτος μισθός δέν ὑπῆρχε τότε
καί γιά ν'ἀντιμετωπίσουνε τά ἔξοδά τους οἱ ἀθηναῖοι
καταφεύγανε σέ μανούβρες.

- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Ξέρω τί έννοεΐς λέγοντας μανούβρες. Τίς εύχετήριες κάρτες.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάλιστα. Όλα αυτά τά εύχετήρια πού κατακλύζανε τήν 'Αθήνα
καί τά άθηναϊκά σπίτια. Πά καί ποιός δέν τύπωνε μιá κάρτα
γιά νά εύχηθῆ καί νά εΐσπράξῃ φιλοδώρημα ; Οί φανοφόροι, ύ-
πάλληλοι τουΰ Δήμου πού άνάβανε τά φανάρια στους δρόμους, τυ-
πώνανε εύχετήρια...
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Καί τί λέγανε στά εύχετήριά τους οί φανοφόροι λόγου χάριν ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Η φιλολογία τῶν εύχετηρίων δέν ἦτανε δύσκολη. 'Ο φανοφόρος
που σᾶς βοηθᾷ νά μὴν περπατᾶτε σκοτεινά στον δρόμο, σᾶς εύχε-
ται καλά Χριστούγεννα καί αΐσιον καί ^{εύτυχές} ~~εὐχόμε~~ τό μέον "Έτος
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Κατάλαβα. Φυσικά θά τυπώνανε κάρτες οί σκουπιδιάρηδες, οί τα-
χυδρομικοί διανομεΐς, οί όδοκαθαρισταί, οί γυαζιέρηδες, οί
εΐσπράκτορες τουΰ ἠλεκτρικοῦ ...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Οί φυσητήρες...
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Οί φυσητήρες τί ἦτανε ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Όταν καμμιά φορά βούλωνε ό σωλήνας τουΰ γυαζιοῦ, ἡ 'Εταιρεία
τουΰ 'Αεριόφωτος ἔστελνε ἕναν τεχνίτη νά φυσήξῃ τόν σωλήνα
μ' ἕνα μηχανήμα πού ἔμοιαζ ε μέ καμπάνα. Οί φυσητήρες λοιπόν
τυπώνανε κι' αὐτοί εύχετήρια.
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Γενικά φαντάζομαι ότι θά μοιράζανε εύχετήρια καί θά εΐχανε
ἀξίωσι φιλοδωρήματος όλα τά ἔξυπηρετικὰ ἑπαγγέλματα. 'Ασφαλῶς
καί ό νεροκράτης, αὐτός πού ἔνοιγε τό νερό, τό λιγοστό νερό
τότε γιά νά περάσῃ στά σπίτια.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Αὐτός εΐσέπραττε τά περισσότερα, γιατί ὅλοι θέλανε νά τά ἔχουν
καλά μέ τόν νεροκράτη καί νά τούς άνοίγει τό νερό.
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ 'Ενεΐνοι ὅμως πού ἦτανε συνομοταξία ὀλόκληρη καί ἔκαναν ἐπέ-
λασι ἱππικοῦ, θά ἦτανε οί ταχυδρομικοί διανομεΐς.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καλά τήν εΐπες συνομοταξία. 'Ατελεύτητες εύχετήριες κάρτες.
Οί διανομεΐς τῆς ἀπλῆς ἀλληλογραφίας τουΰ 'Εσωτερικοῦ...
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Τῆς ἀπλῆς ἀλληλογραφίας τουΰ 'Εξωτερικοῦ.

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τῆς συστημένης ἀλληλογραφίας τοῦ Ἐσωτερικοῦ
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τῆς συστημένης τοῦ Ἐσωτερικοῦ
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Οἱ διανομεῖς θεμάτων... κι' ἔς μὴν εἶχανε λάβει ποτέ δέμα ἢ σ' ἓνα σπῖτι.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Οἱ τηλεγραφικοὶ διανομεῖς τοῦ Ἐσωτερικοῦ, οἱ διανομεῖς τηλεγραφημάτων τοῦ Ἐσωτερικοῦ... Καλά, οἱ ἀθηναῖοι δύνανε ἀνεξέλεγκτα φιλοδωρήματα σέ ἄλλους ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κάθε ἄλλο. Εἶχανε πολλές ἀντιρρήσεις. Καί μάλιστα ὁ Παῦλος Νιρβάνας περιγράφει μιά τέτοια σκηνή σ' ἓνα χρονογράφημά του. Ὁ νοικοκύρης εἶπε στόν διανομέα : Γιατί νά σοῦ δώσω φιλοδώρημα ; Δέν ἔχω λάβει ποτέ μου τηλεγράφημα ἀπό τό Ἐσωτερικό. Δέν ἔχει σημασία, μπορεί νά λάβετε καμμιά φορά. Ἀπό ποιόν νά λάβω τηλεγράφημα ; Ἀπό τόν Πρόεδρο τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας ; Δέν ἔχετε κανένα συγγενή στό Ἐσωτερικό ; Ἔχω ἓνα θετό στό Σικάγο πού ἔχει καφενεῖο κι' ἓναν ξάδερφο στήν Αὐστραλία... Τά βλέπετε ; Μπορεῖ νά πεθάνη κανένας ^{ἀπ'} αὐτούς καί νά τοῦς κληρονομήσετε... Καί ὁ φουκαρῆς ἀθηναῖος ἀπήντησε φέρε μου πρῶτα τό τηλεγράφημα ὅτι πέθανε, φέρε μου καί τήν κληρονομιά καί σοῦ ὑπόσχομαι νά σοῦ δώσω τά μισά...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ὅπως δῆποτε, ἐκεῖνο πού ἦτανε μεγάλο γλέντι, ἦτανε τό οἰκογενειακό ρεβεγιόν, ὅπου ὕστερα ἀπό τά πρῶτα ποτήρια τοῦ κρασιοῦ ἄρχιζε τό ὀμαδικό τραγοῦδι. Πρῶτα ^{πρῶτα} ~~ἀρχιζε~~ δά τραγουδοῦσανε τά κλασσικά καί καθιερωμένα κάλαντα : Καλήν ἐσπέραν ἀρχοντες ἄν εἶναι ὀρισμός σας... καί ὕστερα δά τό ρίχνανε σέ ἄλλα λαϊκά τραγοῦδια μέ παραλλαγές στίχων γιά τό ἐπικαιρότερο τοῦ θέματος καί τῆς βραδυᾶς.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἐκεῖνο πού ἐξαντλοῦσανε κυριολεκτικῶς ἦτανε τό λαϊκό : Κέτω στόν γιαιλό, κάτω στό περιγιάλι... πού θά μᾶς τό πῆ τώρα ἡ φίλη μας ἡ Κλειώ.

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Σήμερα λοιπόν πού όΧριστός γεννᾶται
 Πά 'σαστε καλά καί νά καλοπερνάτε
 όπως εἶναι καί σωστό - μ'ένα γάλλο γεμισ-
 χρόνια τους πολλά, σέ ρήστους καί Χριστινε-
 κι'δες απ'αυτές μᾶς φαίνονται τσαχπίνες
 δίχως νά μᾶς κοῦν μιλιᾶ, νά μᾶς δώσουνε φι-
 λιά.

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καταλαβαίνεις λοιπόν πῶς ἔναβε τό οἰκογενειακό γλέντι μέ τέ-
 τοια διάθεσι. "Όμως ἄς ξαναγυρίσωμε στά φιλοδωρήματα.
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ "Εχομε νά ποῦμε καί ἄλλα γιά τά φιλοδωρήματα ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Υπήρχαν μερικῆς τάξεις συμπολιτῶν πού δέν μπορούσαν νά τρέχουν
 στά σπίτια μέ κάρτες καί οὔτε εἶχανε λόγους νά κάνουνε κάτι τέ-
 τοιο. Οἱ σερβιτόροι τῶν καφενείων καί οἱ κουρεῖς. "Επρεπε νά
 κάνουν καί αὐτοί ριστούγεννα, ἔπρεπε νά βγάλουν τά στραβά
 έξοδα, τούς κουραμπιέδες, τά μελομακάρονα,
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Τό τσουρέκι, τά παπούτσια τῶν παιδιῶν, ἕνα δῶρο γιά τήν σύζυγο
 γιά τήν μητέρα, γιά τήν πεθερά. Λοιπόν ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Υπήρχε τό σύστημα τοῦ πορτοκαλλιού γιά τά κουρεῖα.
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Ναί, τό θυμᾶμαι τώρα γιατί μου τό εἶπες καί ἄλλοτε. Στή μέση
 τοῦ κουρείου, σ'ένα τραπέζι ἔτοποθετεῖτο ἕνας δίσκος μέ λίγα
 κουφέτα καί ἕνα πορτοκάλλι στή μέση. Γύρω γύρω μερικᾶ ποτηρά-
 κια μέ κονιάκ καί μιᾶ κάρτα : Τό Κομμωτήριο ~~καρτερίδα~~ Παρι-
 σινόν εὐχεται εἰς τήν πολυπληθῆ του πελατεῖαν καλᾶς ἑορτᾶς.
 "Όποιος πελατης ἔμπαινε στό κουρεῖο, ἔβλεπε τόν δίσκο μέ τά
 κουφέτα καί τά ποτηράκια μέ τό κονιάκ καί ἔπινε ἕνα κονιάκ
 ρίχνοντας τό φιλοδώρημά του στόν κουμπαρά πού περίμενε δίπλα.
 "Ετσι δέν γινότανε ; Δ'ν θυμᾶμαι μόνο γιατί νά ὑπάρχη κι'ένα
 πορτοκάλλι μαζί μέ τά κουφέτα...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τό πορτοκάλλι ἦτανε ὁ κρᾶχτης. "Ενα δίσκο μέ κουφέτα μπορούσε
 κανεῖς νά μὴν τόν προσέξῃ. Τό πορτοκάλλι όμως τραβοῦσε τό
 βλέμμα καί ὁ πελάτης στενότανε γιά νά ἐπιτελέσῃ τό καθήκον
 του.

- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Πάλιστα, τό καταλαβαίνω. Καί στά καφενεύτα πάλι, από τήν παραμονή τῶν Χριστουγέννων, ὁ σερβιτόρος μαζί μέ τόν καφέ, πήγαινε στόν πελάτη κι' ἕνα ποτηράκι κονιάκ μ' ἕνα κουφέτο καί μιᾶ κάρτα: οἱ σερβιτόροι τοῦ καφενεύου οἷς εὐχονται καλᾶ Χριστογενενα
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ἐτσι εἶναι Γιάγκο μου. Πενία τέχνας κατεργάζεται λέγανε οἱ σοφοί μας πρόγονοι. Καί ἡ πενία ἦτανε μόνιμη κατάστασις στήν παλαιά μας τήν Ἀθήνα. Καί μάλιστα ὁ Τίμος Μωραϊτίνης, ὁ ἀξέχαστος ἐκεῖνος εὐθυμγράφος καί παληός ἀθηναῖος, ὅταν εἶδε τό ποίημα πού κυκλοφοροῦσαν οἱ σκουπιδιάρηδες τυπωμένο, ἀντί κάρτας εἶπε : Πενία... λογοτέχνας κατεργάζεται.
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Τό εὐχετήριο λοιπόν τῶν σκουπιδιαρέων ἦτανε γραμμένο μέ στίχους ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Βέβαια κι' ἂν ἔχῃς κέφι, διάβασέ 'το. Ὅριστε :
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ (διαβάζει) Ὁλοκρονίς ἀπ' τό πρωῖ σέ κάθε ἕνα σοκάκι
γυρίζω μέ τό κάρρο μου καί μέ τό καρπανάκι
κι' ὄλο βροντάω : Πτάγνα - ντούγι, γυρεύοντας νά πάρω
δσα σκουπίδια ἔχετε καί τά πετῶ στό κάρρο.
Γι' αὐτό λοιπόν κυράδες μου, ἂν εἶναι ὀρισμός σας
δόστε κι' ἐμέ τό δῆρο μου καί ὁ Χριστός βοηθός σας.
Σύντομο ποίημα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Οὐκ ἔν τῷ πολλῷ τό εὖ. Τά μεγάλα ἀριστουργήματα δέν ἔχουν ἀνάγκη νά εἶναι πληθωρικά. Ὅμως μέσα σ' ὄλους αὐτούς πού περιμένανε φιλοδωρήματα ἀπό τόν κόσμον γιά τίς ἑορτές, ὀνομαστός ἔχει μείνει ὁ Ἀνέστης ...
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Ποιός ἦτανε ὁ Ἀνέστης ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἕνας πανέξυπνος καί ξυπόλητος ὑπάλληλος ■ πεντοπωλείου στά Ἐξάρχεια. Μπασιλόγατος ὅπως τοὺς ἀποκαλοῦσανε τότε. Ὁ Ἀνέστης ἦτανε προθυμότετος στήν δουλειά του. Οἱ γειτόνισσες τόν πιτσιρῆκο τόν Ἀνέστη γινωρίζανε καί τόν Ἀνέστη φωνάζανε ἀπό τά παράθυρα : Ἀνέστη, ἕνατό δράμια φέτα... Ἀνέστη, ἔχεις καλό λάδι ; Ἀνέστη τοῦτο, Ἀνέστη ἐκεῖνο...

- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μαντεύω τήν συνέχεια. 'Ο 'Ανέστης ό μπακαλόγατος πού ήτανε τόσο έξυπηρετικός γιά τήν γειτονιά, σ κέφτηκε νά τυπώση κι' αυτός εύχετήρια.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ακριβώς, μά δημιουργήθηκε ένα πρόβλημα : Τί θα έγραφε άφ' ου γράμματα δέν ήξερε ό 'Ανέστης ; Κατέφυγε σ' ένα φοιτητή πού κατοικούσε στήν όδόν Θεμιστοκλέους, σ' ένα φοιτητικό δωμάτιο. Καί ό φοιτητής αυτός προθυμοποιήθηκε καί του έγραψε ~~κάποια~~ ένα δίστιχο : Χρόνια πολλά άφεντινά καί ή στιγμή επέστη νά δώσετε τόν κόπο του καί στόν φτωχόν 'Ανέστη...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ 'Ωραίο ήτανε.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί ξέρεις ποιός του τό έγραψε ; 'Ο ποιητής Γεώργιος Δροσίνης πού ήτανε τότε φοιτητής. 'Ο Ίδιος ό Δροσίνης μάς τό έλεγε κάποτε πως μάς έβεβαίωσε ότι μ' αυτό τό δίστιχο ό 'Ανέστης έβγαλε από φιλοδωρήματα διακόσιες δραχμές...
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Διακόσιες δραχμές ; Δηλαδή ποσόν τεράστιο γιά τήν έποχή εκείνη
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί μάς έλεγε επίσης ό Δροσίνης ότι ό 'Ανέστης τίς φύλαξε εκείνες τίς διακόσιες δραχμές καί όταν τόν επόμενο χρόνο τίς είχε κάνει πεντακόσιες, άνοιξε δικότου μπακάλιο στήν όδόν 'Ιπποκράτους.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Μπράβο του 'Ανέστη... δ' ν νομίζεις πως ότι πρέπει ν' άκούσωμε λίγο καί τήν φωνή της Κλειώς ; Θα μάς πη ένα περίφημο παλαιό τραγούδι : Μιά βοσκοπούλα ροδοπλασμένη...
- ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Μιά βοσκοπούλα ροδοπλασμένη
Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δέν ξέρω, έχω τήν γνώμη ότι οι μεγάλες αυτές έορτές, Χριστούγεννα, Πρωτοχρονιά, Λαμπρή, έχουν αλλάξει χαρακτήρα από τά παλαιότερα χρόνια έως σήμερα.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τί έννοεις λέγοντας ότι έχουν αλλάξει χαρακτήρα ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Οτι ένω πρώτα, σέ χρόνια παλαιότερα ήτανε έορτές οίκογενειακής συγκεντρώσεως, τώρα έχουν μεταβληθεί σέ εύκαιρίες οίκογενειακής διαλύσεως...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Νομίζω πώς δέν ἔχεις ἔδικο. Φταῖνε τὰ μεταφορικά μέσα γι' αὐτό.
 " Ἄλλοτε πὼς νά ξεκινήσῃ κανεῖς νά πάῃ κάπου μακριά ἀπό τήν
 Ἀθήνα γιά νά κἀνῃ Χριστούγεννα ; Καθότανε ἀναγκαστικά στό σπί-
 τι του . Σήμερα ὅμως πού ὅλοι ἔχουν ρόδες ; Καβαλλικεύουν τό
 ἀμάξι τους καί ὁδὸμο... Καλέ ποῦ πᾶτε ; Πῆμε νά κἀνωμε Χριστού-
 γεννα στήν Ρόδο, στόν Δομοκό, στήν Κοντοβάζαινα. Καί νά πῆγαι-
 νε ὅλη ἡ φαμίλια μαζί ; Νπα... οἱ γονεῖς πᾶνε στήν Πάτρα νά
 ποῦμε καί τὰ παιδιά, τό καθένα μέ τήν συντροφιά του, ἄλλου...
 Στό Μαρμάρι, στήν Ἰθάκη, στήν Κρήτη, στήν Καλαμάτα...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ " Ὅμως στά παλιὰ χρόνια δέν γινότανε αὐτό. Μονάχα οἱ φοιτηταί
 ἀπό τήν ἐπαρχία πηγαίνανε στά σπίτια τους καί δέν μένανε στήν
 Ἀθήνα. Ὁ Γρηγόριος Ξενόπουλος στήν Αὐτοβιογραφία του, γρά-
 φει ὅτι ἐπερίμενε νά ῥθουνε Χριστοῦγεννα γιά νά πάῃ στήν Ζά-
 κυνθο νά γιορτάσῃ μαζί μέ τούς δικούς του. Καί λυπότανε πού
 δέν θά ἔβλεπε τήν ὁδόν Αἰόλου μέ τίς ἐκατοντάδες τῶν προχεί-
 ρων καταστημάτων στήν μέση τοῦ ὁδόμενου...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ἀλήθεια, ἀπό τότε ὑπῆρχε τό ἔθιμο νά στήνωνται τραπεζάκια
 στήν ὁδόν Αἰόλου καί ἀπό τότε ἀκουγότανε ἐκείνη ἡ διάτορη
 κραυγή : Ἔδω οἱ μπουναμάδες... Μί γιά πές μου, αὐτή ἡ λέ-
 ξις ~~που λέγεται~~ μπουναμάς, τί σοῖ λέξεις εἶναι ; Ἀπό ποῦ βγαί-
 νει ἔραγε ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τό σωστό εἶναι μ π ο ν α μ ᾶ ς καί ὄχι μπουναμάς ὅπως ἔχει
 καθιερωθεῖ. Καί πρέπει νά ξέρης ὅτι εἶναι δύο ἰταλικές λέξεις
 μπόνα - μάνο... Καλό χέρι... Ἐνα δῶρο πού σοῦ δίδεται, δίδε-
 ται μέ καλό χέρι, μ' εὐχαρίστησι δηλαδή.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Νά καί κἀτι πού δέν τό ἤξερα. Καί εἶμαι βέβαιος ὅτι οἱ περισ-
 σότεροι ἀπό τούς ἀκροατάς μας δέν θά τό ξέρουνε. Ὅμως ἀριετᾶ
 φλυαρήσαμε νομίζω καί πρέπει νά ποῦμε καί κανένα τραγουδί. Ἡ
 κλειώ θά μᾶς πῆ : Αὐτά τὰ μαῦρα σου μάτια...

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Ἄχ αὐτά τὰ μαῦρα σου μάτια...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γιᾶγκο μου ἡ ὥρα μας πέρασε καί πρέπει Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.
 νά διακόψωμε... Ὁρεβουάρ λοιπόν γιά τήν ἄλλη Κυριακή
 τήν ἴδια πάντα ὥρα.